

FILMPAKKE:
FAMILIE

FAMILIEPAKKEN
OM FAMILIEFORMER PÅ FILM OG TV

UDSKOLING

Familien betyder rigtig meget for dem, vi er, og de muligheder vi har i livet. Familier kan være både store og små, rige og fattige, og så kan de i øvrigt se ud på alle mulige måder. Der er nemlig en stor mangfoldighed af familier, og det skal vi dykke mere ned i med dette undervisningsmateriale. Vi skal undersøge hvad vi er vant til at se for nogle familier på film og tv og hvordan familierne fremstilles, og hvordan det påvirker vores billede af hvad en familie kan siges at være. Har der været en historisk udvikling i hvordan familier kan se ud både i og uden for film og medier? Vi undersøger sagen og bliver klogere sammen på hvordan film påvirker os og hvad vi ved om familier.

I dette materiale:

Lærervejledning: om Buster, Formål og kompetencemål, om undervisningsforløbet, metode, indhold m. beskrivelser af hver øvelse.

Øvelsesark til eleverne: inddelt i FØR FILMEN, I BIOGRAFEN, EFTER FILMEN

VEJLEDNING TIL LÆREREN

Buster filmfestival og undervisning

BUSTER er Danmarks største filmfestival for børn og unge i alderen 3-16 år. 14 dage hvert efterår screener festivalen sjove, vilde og øjenåbnende film, spil og tv-serier fra hele verden og inviterer indenfor til workshops, dialog og unikke oplevelser i mediernes univers. I alt afholdes 300+ arrangementer i biografteatre, kulturhuse og på institutioner i København og rundt i hele landet.

På BUSTER arbejder vi med at ruste børn og unge til et liv på de digitale medier. Vi inspirerer dem til at gå kreativt og reflekteret til filmmediet og kuraterer medieindhold, som algoritmerne ikke har fantasi til at finde. Vi viser de film, man ikke lige finder på youtube og som ikke altid følger tidens smag for hurtige og letfordøjelige formater eller emner. Film som åbner døren til andre verdener, virkeligheder og måder at leve på. På BUSTER engagerer vi det unge publikum som medskabere af festivalen og inviterer influencere, gamere og skoleklasser med ind i vores program for at tage en reflekteret snak om, hvad billedmediet kan og skal. At være på BUSTER er både at blive underholdt og få fyldt øjnene med et væld af farver, ansigter og former, og at lære at forstå og afkode filmens sprog og forholde sig til vigtige faglige emner gennem fiktion eller dokumentar. Derfor kombinerer vi alle vores filmpakker med undervisningsmaterialer, som gør dig i stand til at bruge filmen i et længere forløb - både før, under og efter visningen.

Formål og undervisningsforløb

I arbejdet med materialet vil I berøre en lang række af de færdigheds- og vidensmål, som Fælles Mål for faget dansk opstiller. Kort fortalt arbejder eleverne i størstedelen af forløbet særligt med fortolkning, analyse og kommunikation. Med udgangspunkt i Fælles Mål kan man pege på, at eleverne arbejder inden for følgende kompetenceområder:

- **Kompetencemålet for fortolkning på 7.- 9. klassetrin.** Eleven kan forholde sig til kultur, identitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster.
- **Kompetencemålet for kommunikation på 7.- 9. klassetrin.** Eleven kan deltage reflekteret i kommunikation i komplekse formelle og sociale situationer.

Tæt på undervisningsforløbet

Materialet her består af introvideo, arbejdsopgaver og øvelser, der relaterer sig til emnet 'Familie' og skal forberede jer til at se film i vores familiepakke. Familiepakken lægger op til at arbejde med forskellige familieformer, hvad vi er vant til at se på tv og film og hvordan det påvirker os.

Materialet er inddelt i tre dele med ark til eleverne:

- **FØR FILMEN** (1 ark) lægger op til et forløb om vores forudindtagethed, og hvordan medier præger vores udsyn.
- **I BIOGRAFEN** (1 ark) som klæder eleverne på til filmvisningen.
- **EFTER FILMEN** (1 ark) til at samle op efter jeres biografbesøg.

Introvideoen introducerer jer for emnet og til de forskellige øvelser. Informationen fra videoen er også inkorporeret som manus på arkene, så du på anden vis kan bruge i undervisningen. Du kan alt efter niveau og antal vurdere, om du vil lave øvelserne fælles i klassen eller i grupper, ligesom du selv kan vælge hvilke øvelser, du vil bruge.

Før forløbet skal du printe arkene til eleverne.

Metode

BUSTER filmfestival vil aktivere børns læring gennem stærke fortællinger og visuelle udtryk i filmens verden. Til BUSTERs filmvisninger bliver eleverne præsenteret for den visuelle fremstillingsform ('andre æstetiske tekster') og de mange muligheder for indlevelse og fortolkning, som findes i levende billeder. På BUSTER er filmen en kollektiv oplevelse, som kan danne grundlag for vigtige kollektive samtaler i og uden for klassens rum. Dette er imidlertid kun den ene del af et forløb på BUSTER. Derfor veksler dette materiale mellem oplevelse, fortolkning og fremstilling. Vi læner os her op ad forskningschef ved University College Lillebælt Thomas Illum Hansens skelnen mellem 'oplevelse' og 'erfaring' i forbindelse med det didaktiske sprog (Fælles mål og midler. Læremidler og læreplaner i teori og praksis). Mens oplevelsen af den sanselige repræsentationsform lagres ubemærket i hukommelsen og udgør det, han kalder en 'tavs og implicit viden', er erfaringen det, der sker, når oplevelser bliver bearbejdet i genkendelige former og kategorier. Der skal med andre ord sættes sprog, billeder og figurer på den umiddelbare oplevelse af filmen. Elevernes egen produktive fremstilling kan være med til at danne bro mellem disse to. Her mener vi fremstilling i sin bredeste forstand - ikke kun som film, men også tegning, fortælling, dramatisering m.m. På den måde er BUSTERs læringsmaterialer mere procesorienterede end produktorienterede. Men fremstilling kommer

ikke af sig selv. Derfor er elevernes fremstilling faciliteret af benspænd, skriveordrer, lege og andre didaktiske greb, som sikrer en struktureret ramme til fri udfoldelse.

Indhold

ARK 1: FØR FILMEN

Alle familierne (1x45)

Vi starter ud med at teste elevernes egen viden og forståelse af familieformer ved at lade dem brainstorme i første modul. Sæt eleverne sammen i grupper og instruér dem i, at de nu skal reflektere over de familieformer, de kender til. De skal lave en liste over dem alle. De skal også tale sammen i grupperne om, hvordan familieformer historisk har ændret sig. Hvad har ændret sig? Hvad har ikke? Hvorfor eller hvorfor ikke. Efter 30 min. samler I op på klassen i 15 min. og har en diskussion på klassen om de forskellige overvejelser, gruppen havde.

Stoleøvelse (1x45)

Stoleøvelsen skal få eleverne til at reflektere over de familieformer, de kender fra film og tv, og hvordan disse fremstilles. Det er en anderledes og sjov måde at få refleksionerne kropsliggjort. Eleverne skal forholde sig til udsagn, du læser op, ved at rejse sig op og bytte plads med en anden elev, hvis de er enige i udsagnene, eller blive siddende hvis de er uenige. Øvelsen viser meget tydeligt, hvornår et udsagn vækker rigtig meget genklang, og hvornår det ikke gør. Eleverne observerer, at der f.eks. ikke er nogen, som rejser sig op til et af udsagnene, eller at alle rejser sig op ved et andet, mens andre udsagn får lidt blandet respons.

Bed eleverne samle deres stole i en rundkreds i midten af klasselokalet og forklar legens regler. Gør dem opmærksom på, at hvis kun én elev rejser sig op til et udsagn, så kan eleven altid bytte plads med dig. Din rolle er ellers at blive siddende og læse udsagnene op og observere hvad eleverne reagerer på.

Efter du har været igennem alle udsagn, skal I nu tale om, hvad I bed mærke i. Sammen kan I undersøge, hvad det er for nogle familieformer, man er vant til at se på film og tv, hvordan de fremstilles, og hvordan det påvirker vores forståelse af dem. Er der sket en udvikling, der gør at eleverne måske har divergerende oplevelser med de familieformer, de støder på? Selvom man måske skulle tro, at det primært er den hvide kernefamilie, som er fremstillet på film og tv - og i et positivt lys, så er der sket meget på repræsentationsfronten de seneste år, og streamingtjenester som Netflix gør et stort nummer ud af at lave indhold, der har meget mangfoldighed og ikke viser minoritetsfamilier i et negativt lys. Det er oplagt at tale om alle disse overvejelser, og hvad der i det hele taget sker på film og tv i disse år.

ARK 2: I BIOGRAFEN

Fokus: Det skal du lægge mærke til!

Vi anbefaler, at eleverne får dette ark i slutningen af sidste time inden jeres tur i biografen og skal tage det med derind. Herudover er det en god idé at finde 10 minutter efter visningen, hvor eleverne lynhurtigt skal skrive deres indtryk fra filmen ned, så de har dem friskt i erindringen til jeres efterfølgende arbejde med filmen.

Spørgsmålene beder eleverne om både at lægge mærke til familieformen i filmen, til hvilken rolle familien har i fortællingen samt hvordan familien fremstilles. Dette skal bruges i det efterfølgende arbejde med filmen.

ARK 3: EFTER FILMEN

Filmanalyse og fortolkning (2x45)

Efter I har været inde og se filmen, skal der først samles op på de overordnede betragtninger, eleverne gjorde sig ud fra spørgsmålene fra "I Biografen". Brug 15 min. på dette. Herefter skal eleverne individuelt lave et kort referat af filmen på max 1 side - sæt omkring 25 min. af til at skrive. Herefter skal eleverne lave en god gang filmanalyse. Stil derfor berettermodellen til rådighed for dem, og få dem i grupper af fire til at sætte filmens handling ind i berettermodellen.

Gå rundt til grupperne og sørg for, at de tager udgangspunkt i deres referater og overvejer, hvilke dele af historien, de havde lagt vægt på i referatet, og om de når frem til den samme berettermodel herudfra. Sæt 25 min af til dette gruppearbejde og saml så op på klassen, hvor I sammen gennemgår nogle udvalgte berettermodeller, og forholder jer til, hvordan fremstillingen af familien kommer frem i analysen. Brug 35 min. på klasses Diskussionen.

Afrunding (2x45)

Nu har eleverne lært en masse om forskellige familier, samt analyseret og fortolket en film med udgangspunkt i historiens centrale familie. Brug et sidste modul på at samle op på alle de overvejelser, de har gjort sig før, under og efter filmen.

Sæt eleverne sammen to og to for at undersøge og diskutere den type familie, de er stødt på i filmen. Kommer familien fra et andet land? Eller har familien en sammensætning, som man ikke så tit støder på i film og tv?

Derudover skal de også forholde sig til nogle afrundende spørgsmål om, hvad de har lært overordnet om familier, og om der var noget, som overraskede dem eller som var ny læring for dem.

Til sidst samler du op på klassen, og lægger op til en klassediskussion om alt det, de forskellige elever har reflekteret over og arbejdet med.

ARBEJDSARK TIL ELEVEN

1

ALLE FAMILIERNE

I skal i dette forløb arbejde med film om familieformer. I skal i biografen og se en film. Inden I ser filmen, skal I sammen undersøge, hvad en familie er. Mens I ser filmen, skal I overveje nogle spørgsmål, og når I har set filmen, skal I lære at analysere en film.

Familier kan være meget forskellige. De kan komme fra alle steder i verden og have forskellige traditioner. De kan være skilsmisseg familier – og så har man jo faktisk to familier. De kan være rige, de kan være små og de kan være store. Nogle familier har enlige forældre, nogle har en far og en mor, imens andre har to mødre eller to fædre. For nogle er den tætte familie bare forældre og børn, og for andre er det bedsteforældre, fætre, kusiner og endda gode venner.

OPGAVE

I skal nu selv tale om familieformer.

Gå sammen i grupper på tre-fire.

Lav en liste med alle de forskellige familieformer, I kan komme i tanke om.

Tal om og skriv eksempler ned på følgende spørgsmål:

- Tror I, at der altid har været så mange forskellige måder at være familie på?
- Hvordan var man familie, da jeres bedsteforældre var børn?
- Hvordan I tror, man er familie i andre lande? Kender I til eksempler fra virkeligheden eller fra film?

Saml op i klassen.

STOLEØVELSE

For at komme i gang med at tænke over, hvilke familieformer vi er vant til at se omkring os, skal I nu lave en øvelse, hvor I tænker over, hvilke familieformer I er stødt på i film, TV og reklamer og hvilke historier om familierne der oftest fortælles:

Tag jeres stole og sæt jer i en rundkreds midt i klassen. Når I er klar, vil jeres lærer læse nogle udsagn op, som I skal forholde jer til. Er I enige i udsagnene, så rejser I jer op og bytter plads med en anden, der også har rejst sig op. Er I uenige, så bliver I siddende. Hvis der kun er én som rejser sig op, bytter denne plads med læreren, der sidder og læser op.

Udsagn:

- I TV-reklamer har forældrene i en familie tit forskellige køn.
- I TV-reklamer har forældrene i en familie tit samme køn.
- I film har forældrene i en familie tit forskellige køn.
- I film har forældrene i en familie tit forskellige køn.
- På Netflix kan jeg se mange serier med familier, der finder sted uden for Nordamerika og Europa.
- På Netflix kan jeg se mange serier med familier, der finder sted i Nordamerika og Europa.
- Det er tit faren i familien, der gør rent i reklamer.
- Det er tit moren i familien, der gør rent i reklamer.
- Det er tit faren i familien, der gør rent på film.
- Det er tit moren i familien, der gør rent på film.
- I de fleste romantiske komedier jeg kender, er det en hvid mand og en hvid kvinde, der finder sammen.
- Jeg synes, jeg ser mange film, hvor familien eller kæresteparret i filmen ikke er hvide.
- Jeg har set mange reklamer, hvor en familie fejrer Eid.
- Jeg har set mange reklamer, hvor en familie fejrer jul.
- Familier, der ikke har så mange penge, bliver tit vist som gode og kærlige mennesker på film.
- Familier, der ikke har så mange penge, bliver tit vist som uansvarlige mennesker på i film.
- Der findes meget reality-tv om familier der er rige.
- Der findes meget reality-tv om familier, der ikke har så mange penge.
- Familier uden så mange penge bliver fremstillet positivt i reality-programmer.
- Familier uden så mange penge bliver fremstillet som noget, man kan grine af i reality-programmer.

... fortsætter på næste side

- Familier, der har mange penge, bliver fremstillet positivt i reality-programmer.
- Familier, der har mange penge, bliver fremstillet som noget, man kan grine af i reality-programmer.
- Jeg ser mange serier, hvor forældrene er skilt.
- Jeg ser mange serier, hvor forældrene er sammen.

Efterfølgende:

Tal efterfølgende på klassen om, hvornår flest rejste sig op, og hvornår færrest gjorde. Tal om, hvad det siger, om hvordan medierne fremstiller forskellige typer familier, og hvordan det påvirker vores ideer om, hvordan en familie skal se ud. Var der noget som overraskede jer? Var der forskel på, hvordan familier fremstilles i reklamer, film, serier eller reality TV?

Alle disse overvejelser skal I nu tage med jer, når I skal ind og se en film, der på den ene eller den anden måde handler om en familie.

ARBEJDSARK TIL ELEVEN

2

I BIOGRAFEN

Det skal I lægge mærke til

Når du skal ind og se film fra familiepakken på BUSTER filmfestival, så må du gerne holde øje med følgende i filmen:

- Hvem udgør familien i filmen?
- Er det en type familie, du er stødt på før?
- Blev du overrasket over noget ved familien?
- Havde de nogle særlige traditioner?
- Hvilke ressourcer har familien? Har de f.eks. et stort hus, mange penge osv.?
- Hvordan behandler familien hinanden?
- Hvordan bliver familien fremstillet? Er det i et positivt eller negativt lys?
- Er familien hovedfokus eller sekundært fokus?
- Var der en konflikt i familien? Hvad handlede den i så fald om?

ARBEJDSARK TIL ELEVEN

3

EFTER FILMEN

Samtale om filmen: filmanalyse og fortolkning

1. Analyse

Nu har I været inde og se filmen og overvejet en masse spørgsmål, mens I så den. På klassen starter jeres lærer derfor en snak om de overordnede overvejelser, I gjorde jer.

Herefter skal I starte på en analyse af filmen. Skriv først alene et kort referat af filmen. Gå herefter i grupper på fire og sæt filmens handling ind i berettermodellen.

Hvordan passer filmens berettermodel med jeres referater?

Var I enige om 'point of no return'?

Havde I skrevet de samme ting i jeres referater?

Saml op i klassen og tal om, hvordan I nåede frem til jeres fælles berettermodel af filmen.

2. Fortolkning

Nu skal I videre til fortolkningen af filmen. Gå derfor sammen i grupper på to og tal om følgende, mens I skriver stikord ned:

- Hvad handlede filmen om?
- Hvad genkendte I ved familien, og hvad er forskelligt fra jeres familie/del af verden?
- Giv en karakteristik af hovedpersonen og hovedpersonens familie.

Saml op i klassen og kom ind på disse spørgsmål:

- Hvilke problemer eller udfordringer oplever hovedpersonen i forhold til sin familie?
- Hvordan blev familien brugt til at fortælle historien?
- Hvilken betydning har familien for hovedpersonernes velvære?
- Hvad siger filmen om familieværdier.

- Hvordan løser problemet sig, hvis det løses?
- Overvej hvad filmens budskab om familien er. Hvordan kommer filmen frem med sit budskab?

AFRUNDING

Nå, hvilken type familie stødte I så på i filmen? Gå sammen to og to og undersøg mere om familien i filmen.

Er familien f.eks. fra et andet land i Danmark – så prøv at undersøge på nettet, hvordan traditionerne for familier er i dette land. Overvej om den pågældende familie bryder med eller overholder traditionerne. Hvad siger det om familiens plads i samfundet?

Er familien sammensat på en anden måde end en mor og en far med børn? Så undersøg de forskellige måder en familie kan være sammensat på af voksne og børn.

Overvej derudover:

- Hvad en "kernefamilie" betyder, og om filmens familie kan siges at falde inden for eller uden for dette.
- Hvad betyder "kernefamilie" for dig?
- Afrund med at tale på klassen om, hvad I sammen har fundet ud af om familier.
- Hvad har overrasket jer?
- Hvad var nyt?
- Hvad vidste I faktisk allerede godt?

Saml op på klassen.

